

Vergaderjaar 1987–1988

20711

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Gemeentefonds 1988 (wijziging naar aanleiding van de Voorjaarsnota; eerste wijziging)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Door middel van dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de uitgaven van het Gemeentefonds over het jaar 1988 te verhogen met f 30,8 miljoen en te brengen op f 12 203,2 miljoen. Dit bedrag is f 2,9 miljoen hoger dan ter zake in de Voorjaarsnota 1988 is gemeld. Het verschil van f 2,9 miljoen is gelegen in de kaseffecten van twee mutaties in het verplichtingenbedrag van de algemene uitkering die wel in dit wijzigingsvoorstel zijn opgenomen, maar die niet in de Voorjaarsnota 1988 waren verwerkt. Het gaat om f 0,9 miljoen voor knelpunten arbeidsmarkt en f 2,0 miljoen i.v.m. de kosten van het leerlingenvervoer. Deze mutaties komen, tezamen met de andere mutaties aan de orde in par. 3 van deze toelichting.

2. Toelichting op artikel 1

De bijstelling van het kasbedrag met f 30,8 miljoen vloeit voort uit wijzigingen in het betalingsverloop over 1988 en voorgaande jaren, alsmede uit een bijstelling van het verplichtingenbedrag over 1988. De bijstelling van het verplichtingenbedrag 1988 komt in par. 3 aan de orde. In tabel 1 worden de (wijzigingen in de) afwikkeling van de verplichtingen aan de gemeenten in verband gebracht met de daaruit voortvloeiende (wijziging in de) kasbedragen.

Tabel 1. Algemene uitkering met inbegrip van de netto-uitkering over vorige jaren

	Verplichtings- bedragen eerder geraamd	bij/af	thans geraamd	Kasbetalingen in de kalenderjaren			thans geraamd	1989 e.v.
				t/m 1987	1988	bij/af		
1983	12 283,9	- 0,4	12 283,5	12 283,4		0,1	0,1	-
1984	12 141,2	2,0	12 143,2	12 143,0		0,2	0,2	-
1985	12 070,6	- 1,6	12 069,0	12 057,3	1,1	10,6	11,7	-
1986	11 949,9	-	11 949,9	11 892,1	31,4	26,4	57,8	-
1987	12 116,3	3,4	12 119,7	12 046,2	135,9	- 70,6	65,3	8,2
1988	12 125,0	- 2,6	12 122,4	-	11 956,6	64,1	12 020,7	101,7
Totaal	72 686,9	0,8	72 687,7	60 422,0	12 125,0	30,8	12 155,8	109,9

3. Toelichting op artikel 2

Het verplichtingenbedrag van de algemene uitkering over 1988 bedraagt volgens artikel II van de Wet van 4 februari 1988, houdende vaststelling van de begroting van uitgaven en ontvangsten van het Gemeentefonds voor het jaar 1988:

		f	12 125,0 miljoen
Dit bedrag wordt als volgt nader gewijzigd:			
1.	Doorwerking definitieve salarismaatregelen 1987	+ f	23,4 miljoen
2.	Doorwerking vervallen bijstandscompensatie 1987	- f	20,0 miljoen
3.	Vervallen vrijstelling voor gemeenten t.a.v. kadastraal recht	+ f	9,9 miljoen
4.	Toevoeging van middelen van een aantal departementen voor het verlenen van begrotingssteun via artikel 12 aan Lelystad	+ f	27,0 miljoen
5.	Toevoeging in verband met het normkostensysteem	+ f	2,8 miljoen
6.	Bijstelling nominale compensatie 1988 (nacalculatie prijscompensatie 1987: f 24,6 miljoen, bijstelling 1988 - f 73,2 miljoen)	- f	48,6 miljoen
7.	Toevoegingen van middelen in verband met knelpunten op de arbeidsmarkt	+ f	0,9 miljoen
8.	In verband met de opgetreden vertraging bij de totstandkoming van een relevante wijziging van de wet op de studiefinanciering moet de overboeking van middelen in verband met de kosten van het leerlingenvervoer worden verhoogd met	+ f	2,0 miljoen
			<hr/>
Nader bijgesteld verplichtingenbedrag 1988			f 12 122,4 miljoen

Toelichting

1 en 2

Deze mutaties worden toegelicht in de memorie van toelichting bij de tweede wijziging van de Gemeentefondsbeegroting 1987.

3

De toevoeging houdt verband met het vervallen per 1 januari 1988 van de vrijstelling van het betalen van kadastraal recht door (lagere) overheden. In zijn advies van 2 september 1987, 7137 RGF 172/551 stemt de Raad voor de gemeentefinanciën in principe in met deze maatregel. In plaats van de in de adviesaanvraag voorgestelde vergoeding van de uit de maatregel voortvloeiende lastenverzwaring van f 9,4 miljoen acht de Raad echter een compensatie nodig van f 10,8 miljoen. Het verschil tussen de beide bedragen vloeit voort uit het volgende:

- de Raad voor de gemeentefinanciën gaat uit van de bestaande informatiestroom terwijl de betrokken bewindspersonen in de adviesaanvraag rekening houden met de mogelijkheid van een lichte vraaguitval, namelijk van 10%, overeenkomend met afgerond f 0,9 miljoen;
- voorts meent de Raad in tegenstelling tot het gestelde in de adviesaanvraag, dat niet alleen bulk-informatie aan gemeenten wordt verstrekt, maar dat 5% van de informatieverstrekking bestaat uit duurdere informatie van incidentele aard, waarvan de meerkosten afgerond f 0,5 miljoen bedragen.

De betrokken bewindspersonen hebben besloten het advies inzake de meerkosten van de duurdere informatie op te volgen. Zij blijven echter van mening dat een zekere vraaguitval in de rede ligt. Hierdoor zal met ingang van 1988 in totaal structureel een bedrag van f 9,9 miljoen aan

het Gemeentefonds worden toegevoegd. Dit bedrag zal in overeenstemming met het advies van de Raad voor de gemeentefinanciën worden verdeeld via verhoging van het bedrag per woonruimte (voor alle schijven) met f 0,35 in basis.

4

De toevoeging van middelen vloeit voort uit de kabinetsbeslissing ten aanzien van het rapport van de Interdepartementale Commissie Lelystad. Het advies van de Raad voor de gemeentefinanciën over de omvang van de toevoeging is nog niet gevraagd. Dit zal geschieden in het kader van de toepassing van artikel 12 over 1988 voor de gemeente Lelystad.

5

De toevoeging van middelen houdt verband met de gemeentelijke apparaatskosten verbonden aan de invoering van het normkostensysteem en de compensatie van de integratie van de Bijdrageregeling geluidshinder in de regeling van het normkostensysteem. Mede naar aanleiding van kritische kanttekeningen in het advies van de Raad voor de gemeentefinanciën van 18 juni 1987, 5229 RGF 184/34 is nader overleg met de VNG gevoerd. Dit overleg heeft geleid tot een hogere dan oorspronkelijk voorgenomen toevoeging waarmee de VNG zich kan verenigen. Het bedrag wordt verdeeld door middel van een verhoging van het uitkeringspercentage.

6

Deze mutatie vloeit voort uit de toepassing van de methodiek van de nominale bijstelling. Aangezien hierbij de gebruikelijke methodiek is gevolgd behoeft hierover niet het advies van de Raad voor de gemeentefinanciën te worden gevraagd.

7

Evenals voor het jaar 1987 heeft het kabinet besloten voor het jaar 1988 een structureel budget beschikbaar te stellen voor de bekostiging van maatregelen in de beloningssfeer waardoor bij de personeelsvoorziening beter rekening kan worden gehouden met knelpunten op de arbeidsmarkt voor bepaalde groepen overheidspersoneel.

Voor wat het rijkspersoneel betreft is hiertoe het BBRA 1984 aangepast en is een aantal bijzondere beloningsinstrumenten beschikbaar. Ook de andere overheden worden geconfronteerd met knelpunten in de arbeidsvoorziening en dienen voor wat het overheidspersoneel betreft financieel in de gelegenheid te worden gesteld hiermee rekening te houden. Het kabinet heeft dan ook besloten evenals in 1987 een gedeelte van het voor 1988 beschikbare structurele budget ter beschikking te stellen aan de andere overheden door middel van een toevoeging aan het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Voor 1988 zal in verband hiermee f 0,9 miljoen aan het Gemeentefonds worden toegevoegd.

De Raad voor de gemeentefinanciën stemt in zijn advies van 22 juni 1988, 24740 RGF 172/639, in met deze maatregel en de daarbij voorgestelde verdeling door middel van het uitkeringspercentage. Aanvankelijk lag het in de bedoeling in 1989 aanvullend f 4 miljoen toe te voegen aan het Gemeentefonds. Inmiddels is besloten de voor 1989 in dit kader aanvullend voor de gehele overheidssector uitgetrokken middelen te betrekken bij het overleg over het arbeidsvoorwaardenbeleid voor 1989. In het najaar van 1988 zal naar verwachting worden gekomen tot definitieve besluitvorming ter zake.

8

Over deze mutatie behoeft niet het advies van de Raad voor de gemeentefinanciën te worden gevraagd. Het betreft een technische correctie als gevolg van een gewijzigde invoeringsdatum.

De hierboven genoemde adviezen van de Raad voor de gemeentefinanciën zijn als bijlagen 1 t/m 3 bij deze memorie gevoegd.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. IJ. W. de Graaff-Nauta

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning